

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/195/2014
Identifikačné číslo spisu: 5113232180
Dátum vydania rozhodnutia: 03.06.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Ladislav Górasz
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:5113232180.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa B. T., bývajúceho v R., v dovolacom konaní zastúpeného Mgr. Petrom Balážom, advokátom so sídlom v Martine, P. Mudroňa 39, proti odporkyni Prima banka Slovensko, a.s. so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31575951, v dovolacom konaní zastúpenej spoločnosťou SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Štefánikova 8, za ktorú koná konateľ advokát JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M., o nariadenie predbežného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 17C/265/2013, o dovolaniach navrhovateľa a odporcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 10. decembra 2013 sp.zn. 5Co/587/2013, takto

rozhodol:

Konanie o dovolaní navrhovateľa z a s t a v u j e .

Uznesenie Krajského súdu v Žiline z 10. decembra 2013 sp.zn. 5Co/587/2013 vo výroku, ktorým bolo rozhodnuté o trovách konania, z r u š u j e .

Odôvodnenie

Okresný súd Žilina uznesením z 8. októbra 2013 č.k. 17C/265/2013-39 nariadil predbežné opatrenie, v rámci ktorého odporcovi „zakázal“ a „prikázal“ postupovať pri plnení záväzkov zo zmluvy účastníkov o poskytovaní úveru č. 98/992/06 tak, ako to bližšie uviedol v jednotlivých výrokoch svojho uznesenia a odporcovi uložil aj povinnosť zaplatiť do troch dní súdny poplatok za návrh na začatie konania v sume 33,- €. Navrhovateľovi uložil, aby v lehote 30 dní od doručenia uznesenia podal návrh na začatie konania o určenie, že ustanovenie bodu 4 ods. 4.5 zmluvy o poskytovaní úveru je neplatné. Keďže návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovel a stotožnil sa so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, na odôvodnenie svojho rozhodnutia už ďalšie dôvody neuviedol (§ 76 ods. 4 O.s.p., poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015). Poznamenal, že o náhrade trov konania rozhodne súd podľa § 151 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 145 O.s.p. v konečnom rozhodnutí vo veci samej.

Proti tomuto uzneseniu súdu prvého stupňa podal odporca odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline uznesením z 10. decembra 2013 sp.zn. 5Co/587/2013 tak, že návrh navrhovateľa na nariadenie

predbežného opatreniach v celom rozsahu zamietol. Tiež rozhodol o trovách odvolacieho konania, náhradu ktorých odporcovi nepriznal. Zmenu rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolací súd odôvodnil tým, že podľa jeho názoru nie je osvedčené, že je potrebná dočasná úprava pomerov účastníkov. O náhrade trov konania rozhodol podľa „§ 224 ods. 2“ O.s.p. v spojení s § 150 ods. 1 O.s.p. Dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré úspešnému odporcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, videl „v okolnostiach vecí“. Dodal: „V konaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia rozhodnutie závisí výlučne od úvahy súdu s prihliadnutím na špecifické okolnosti konkrétneho prípadu.“

Uznesenie odvolacieho súdu napadol navrhovateľ dovolaním. Navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, prípadne ho zmeniť tak, že rozhodnutie súdu prvého stupňa bude „potvrdené“.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu vo výroku, ktorým bolo rozhodnuté o trovách konania, podal dovolanie aj odporca. Navrhol napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu zrušiť. Dovolanie odôvodnil všetkým dovolacími dôvodmi podľa § 241 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ O.s.p.; dovolací dôvod podľa § 241 ods. 1 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. a/, f/ a g/ O.s.p. Podľa odporcu napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nemalo obsahovať výrok o trovách konania (bod 2.1 dovolania), jeho vydaním bol porušený princíp zákonného sudcu (bod 2.2 dovolania) a bola mu odňatá možnosť konať pred súdom a na vydanie napadnutého rozhodnutia o trovách konania ani nebola daná právomoc konajúceho súdu (bod 2.3 dovolania).

Navrhovateľ sa k dovolaniu odporcu vyjadril tak, že dôvody tohto mimoriadneho opravného prostriedku nie sú dané. Navrhol napadnutú časť rozhodnutia „potvrdiť“.

Odporca navrhol dovolanie navrhovateľa odmietnuť, pretože smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon nepripúšťa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, príslušný rozhodnúť o dovolaniach účastníkov podľa § 10a ods. 1 O.s.p. (ďalej len „dovolací súd“), najprv skúmal, či môže konať o dovolaní obidvoch účastníkov. Dospel k záveru, že tu nie sú podmienky pre ďalšie konanie o dovolaní navrhovateľa, ktorý podaním z 13. mája 2014, súdu osobne doručeným 14. mája 2014, svoje dovolanie vzal späť.

Podľa § 243b ods. 5 veta druhá O.s.p., ak dovolateľ vezme dovolanie späť, dovolací súd konanie uznesením zastaví.

So zreteľom na jednoznačný, právne účinný dispozitívny úkon navrhovateľa, ktorým vzal dovolanie v tejto veci späť, dovolací súd konanie o jeho dovolaní zastavil podľa § 243b ods. 5 O.s.p.

Dovolací súd potom skúmal, či môže konať o dovolaní odporcu, ktoré smeruje proti tej časti rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o trovách konania.

Ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. síce vylučuje prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o trovách konania, aké rozhodnutie je predmetom prieskumu dovolacieho súdu, treba ale pripomenúť, že prax súdov a osobitne aj najvyššieho súdu je jednotná v názore, že „dovolanie proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania je prípustné z dôvodov uvedených v § 237 O.s.p.“ (R 117/1999, pozri aj uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 214/2010 z 25. novembra 2010, sp. zn. 5 Cdo 39/2010 z 12. októbra 2010 a sp. zn. 5 Cdo 71/2009 z 8. apríla 2010). Rovnaký názor je zastávaný aj v odbornej literatúre (pozri napr. Krajčo, J. a kol. Občiansky súdny poriadok, komentár. I. diel. Bratislava: Eurounion, 2006, s. 618), ale aj v rozhodovacej činnosti ústavného súdu (I. ÚS 244/07, IV. ÚS 483/2012). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je totiž aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania účastníkov v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. septembra 1997, IV. ÚS 348/2011), pretože aj rozhodnutiami o trovách konania možno zasiahnuť do základných práv a slobôd, predovšetkým do

práva na súdnu ochranu.

Účastníkovi, ktorému súd prizná náhradu trov konania, prizná aj náhradu trov predbežného opatrenia a zabezpečenia dôkazov (§ 145 O.s.p.).

Predmetná zákonná norma ustanovuje, že súd súčasne s rozhodnutím vo veci samej rozhodne aj o priznaní náhrady trov konania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Aj pri tomto rozhodovaní treba aplikovať všetky zásady, ktoré zákon zakotvuje vo vzťahu k náhrade trov vo veci samej (zásada úspešnosti spolu s výnimkami), avšak s tým rozdielom, že úspešnosť v konaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia sa posudzuje vo vzťahu k úspešnosti konania vo veci samej.

Nie je síce vylúčené, aby súd rozhodujúci o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia rozhodol o trovách konania už v rozhodnutí o tomto návrhu (pozri napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. júna 2005 sp.zn. II. ÚS 56/05), ale podľa dovolacieho súdu tak môže urobiť len vtedy, ak na konanie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia podľa druhej časti Občianskeho súdneho poriadku (Činnosť súdu pred začatím konania) v čase jeho rozhodovania nenadväzuje konanie o veci samej podľa tretej časti označeného poriadku (Konanie v prvom stupni).

Zo spisu Okresného súdu Žilina sp.zn. 13C/319/2013 vyplýva, že navrhovateľ D. T., vyhovujúc súdom prvého stupňa v uznesení z 8.októbra 2013 č.k. 17C/265/2013-39 mu uloženej povinnosti, podal 18. novembra 2013 proti odporkyni Prima banke Slovensko, a.s., „návrh o určenie neplatnosti právneho úkonu, určenie vzniku bezdôvodného obohatenia a o určenie zodpovednosti za škodu“, v rámci ktorého sa, okrem iného, domáhal, aby súd určil, že ustanovenie bodu 4.5 zmluvy o poskytovaní úveru č. 98/992/06 uzatvorenej medzi účastníkmi je neplatné.

V čase rozhodovania dovolacieho súdu o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a o trovách konania o ňom (10. decembra 2013) sa teda „sa už rozvinula ďalšia štruktúra procesnoprávných vzťahov vo veci samej“ (vyššie uvedený nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. júna 2005 sp.zn. II. ÚS 56/05).

Vzhľadom na uvedené, o náhrade trov konania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia malo byť rozhodnuté podľa § 145 O.s.p. v konaní o veci samej [o ktorej, resp. po zastavení konania o veci samej už o len trovách konania o ňom (uznesenie Krajského súdu v Žiline z 31. marca 2015 sp.zn. 9Co/184/2015, ktorým bolo uznesenie súdu prvého stupňa o trovách konania zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie), koná Okresný súd Žilina pod sp.zn. 13C/319/2013].

Dovolací súd nad rámec dovolacieho konania, pre ďalšie konanie o náhrade trov konania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia spolu s náhradou trov konania vo veci samej, poznamenáva, že ak už odvolací súd v napadnutom rozhodnutí predsa rozhodol o trovách konania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, mal tak urobiť dodržiujúc všetky zásady riadneho konania. Totižto o náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa „§ 224 ods. 2 O.s.p.“ v spojení s § 150 ods. 1 O.s.p. Podľa prv uvedeného ustanovenia, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o trovách konania na súde prvého stupňa. Súd prvého stupňa ale o trovách konania nerozhodol; v dôvodoch svojho uznesenia (podľa dovolacieho súdu správne) uviedol, že o náhrade trov konania súd rozhodne podľa § 151 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 145 O.s.p. v konečnom rozhodnutí vo veci samej. Mylne preto odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia pri zhrnutí dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa (str. 2, ods. 2 jeho uznesenia) uviedol, že súd prvého stupňa „pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a navrhovateľom ako úspešným účastníkom v konaní nepriznal náhradu trov konania voči odporcovi, pretože si náhradu trov konania neuplatnil“. S poukazom dovolacieho súdu na ustanovenie § 224 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého rozhodol o trovách, je naostatok v rozpore výrok jeho uznesenia, že odporcovi nepriznáva náhradu trov (len) „dovolacieho“ konania. Podľa dovolacieho súdu treba prisvedčiť aj námietke odporcu, že ak už odvolací súd (hoci tak urobiť nemohol) predsa rozhodol o trovách dovolacieho konania tak, že mu ich náhradu nepriznal podľa § 150 ods. 1 O.s.p., mal svoje rozhodnutie odôvodniť tak, aby bolo preskúmateľné. Dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré úspešnému odporcovi nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, videl „v okolnostiach vecí“. K takému „záveru“ odvolací súd iba dodal, že: „V konaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia rozhodnutie závisí výlučne od úvahy súdu s prihliadnutím na špecifické okolnosti konkrétneho prípadu.“

Takéto odôvodnenie nedáva jednoznačnú odpoveď, na aké „okolnosti vecí“ odvolací súd prihliadol pri ustálení záveru, že v danej veci nie je možná aplikácia ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p.

V rozhodnutí o trovách konania o veci samej a trovách konania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia rozhodne súd aj o trovách dovolacieho konania.

Toto uznesenie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.